

PERIÒDICH SATIRICH,
 HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20. . .
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

LA SANTA CONVENIENCIA.

¿Quí no 'l coneix? S' ha fet célebre
 remenant oros y bastos,
 escamotejant sombreros
 y menjantse aucells y trastos.

— Bonas tardes. ¿Es aquí la redacció de LA ESQUELLA?
 — Si senyor. ¿Qué se li ofereix?
 — Ja veurá: en primer lloch dech declararli que soch entussiasta partidari del progres y de tots los adelantos. Prenguin nota.
 — Está presa: pot anar dihent.
 — Pero ara vull també que consti que no puch permetre que ab l' excusa del progres y 'ls adelantos se 'm mortifiqui, se 'm molesti y 's posi en perill la mèva seguretat personal.
 — Constará lo que diu; pero permétim ¿vol ver lo favor de dirme ahont anirá á parar ab tot aixó que m' está referint?
 — A dalt del terrat.
 — ¿Al de vosté ó al nostre?
 — Al que vulgui, perque si fa ó no fa en tots passa lo mateix.
 — ¿Lo mateix? Y ¿qu' es aixó?
 — Lo que ara vosté veurá. ¿Sab qu' es lo teléfono?
 — Si senyor; un fil, per medi del qual...
 — No senyor; no es un fil, sinó xeixanta ó setanta ó vuytanta fils que passen á ran del terrat de la casa hont visch.
 — Conformes: vol dir que per sobre del seu terrat hi passen setanta ó vuytanta fils telefónichs. ¿Y ara qué més?
 — La historia es una mica llarga... ¿'M permeterá que m' assenti?
 — Justament li anava á dir: aixís podrá explicarse ab tota comoditat.
 — Bueno: ara veurá lo que fa al cas. Quan va comensarse á establir aixó del

teléfono, jo, que com li he dit, me moro per tot lo que significa un pas endavant, vareig entussias marme de mala manera. Pujava sovint al terrat, y no pot figurarse vosté la satisfacció que experimentava, quan veyá que 'ls fils anavan multiplicantse y extenentse en totas direccions...

—Tot aixó á vosté l' honra molt; pero no veig prou explicada la seva visita...

—¡Y qué ha de veure, si ara tot just comenso á explicarme! Escolti, escolti, que al últim s' esgarrifará. Com li deya, anavan posant fils y més fils en ramals més ó menos numerosos. hasta que un día vaig adonarme de que per dalt de casa n' hi passava també una porció.

—Devía estar content vosté...

—Al principi sí, porque no sabia 'l pá que s' hi donava. Aviat vaig comensar á observar que 'ls días de vent, al passar l' ayre per entre 'l feix de fils telefónichs produhía un soroll espantós, una orquesta de xiulets insoportable.

—¡Malo!

—Després vaig enterarme dels perills que aquestos fils constituían en días de tempestat, tota vegada que es molt fácil que un llamp los segueixi y se 'ns fiqui dintre de casa...

—Com alguna vegada ha succehit...

—Si senyor. Pero de tots modos, fins á cert punt aquestos inconvenients eran irremediabls, y jo me 'n hauría aconsolat, si no haguessin vingut cosas pitjors. Desde luego tē de sapiguer vosté, per si no ho sab, que 'ls empleats de la empresa consideran ios terrats com una isla deserta y fan lo que 'ls acomoda. A cada moment venían á trucar á la mèva porta:—¿Fará 'l favor de la clau del terrat? Som del teléfono.—Y jo, que no tinch res que veure ab l' empresa d' aquestos fils ni cobro cap sou per servir-la, m' havia de constituhir en criat seu per dar y pendre la clau cada vegada que 'ls senyors empleats la necessitavan...

—Y donchs ¿cóm voldria que s' ho arreglessin pera entrar al terrat, si algú no 'ls deixés la clau?

—¡Oh, fill! Aixó no es cosa meva; qui tingui mal-de-caps que se 'ls passi. Pero en fi, també hauría suportat aquestas molestias... porque ha de confessar que son molestias...

—Si senyor, sí; ho confesso.

—Un día en la paret mateixa del nostre terrat hi colocan un pal que sostenía un fil telefónich. Siga que 'l pal fòs mal colcat ó siga lo que 's vulga, als pochos días va trencarse. ¿Qué van fer los telefonistas per arreglar lo desperfecte? Lligan lo pal ab un fil-ferro, y porque no 's decantès, subjectan lo fil-ferro á la barana del terrat. Als pochos días torna á trencarse 'l pal, y 'l fil-ferro que 'l sostenía va venir á penjar á la galería de casa á la mida justa per treurem los ulls.

—Aixó ja es més serio.

—¡Y tal si ho es! Lo pal, trencat y tot, va quedar-se al terrat, lo fil-ferro va quedar-se al terrat...

—¿No van venir á recullirho?

—No senyor, nò: avuy, després de mitj any encara ho trobará tot per allí terra. Pero no 's pensi que aixó sigui ni la mitat de lo que tinch que dirli...

—Ja ho veig que va llarch: á mí 'm convindria que abreviés.

—Vaig á ferho. Tot sovint se trenca fils telefónichs que devegadas permaneixen trencats quatre ó sis días; de modo que 'ls que se n' han de servir deuen estar d' alló més divertits. No fa molt temps pujo al terrat y 'm trobo ab un embolich de fils romputs, que feya feresa: era ma-

terialment impossible donar un pas. L' un penjava á la alsada de la cara, l' altre queya cap al carrer, allí n' hi havia un manyoch, allí s' hi veyá un *lio* de una cana d' altura...

—Suposo que deurían venir á treureho.

—Pues suposa malament. Las donas se queixavan de que no podían estendre la roba, las criaturas no podían jugar sense perill de rompres l' ánima... los fil-ferros anavan escampantse per tot, passavan días y ningú 's cuydava de venir á endressar aquell camp perdut...

—Y ¿cóm va acabar?

—¿Cóm? Agafantho jo tot, y llensantho al carrer, es á dir, tornantme á constituhir en criat de la empresa telefonista.

—Verdaderament lo que vosté explica es enorme. ¿Y qué voldria ara?

—Que ho fès públich per veure si 'ls que deuen cuydarho hi posan esmena. Digui que la paciència dels vehins tē un límit; digui que es mal fet deixar escampalls de fils y pals romputs pels terrats; digui que ja que 'l públich tracta á la empresa ab benevolencia, procuri aquesta no ferse antipática ni abusar de la mansuetut dels barcelonins; digui que no es just que 'ls fils telefónichs passin á una altura apropósit per tallar lo cap d' una persona com si fòs un tros de sabó, y digui en fi que fundar un negoci en molestar á tota una ciutat es més peliagut y difícil de lo que sembla, porque 'l día que tothom se convenci de que la empresa dels teléfonos es la societat de la *santa conveniencia*, pot succehir algo desagradable pels seus interessos.

—Li prometo ferho.

—Pues jo li dono las gracias. Dèu lo guardi de mal... y de teléfonos posats de qualsevol manera.

A. MARCH.

LO VICI Y LA VIRTUT.

(SONET.)

La virtud, mal vestida de cotó,
sens adornos postissos, com no llú,
modesta y recullida, de ningú
es notada al passar sens fer remò.

Lo vici, estrepitos com gran senyó,
son corteig de bullanga sempre dú,
ab tren de vanitat, es ben segú
que passa per lo món fent un pregò.

Per aixó, l' esperit superficial,
que tan sols se regeix per lo que veu,
portant las antiparras al clatell,
escriu ab pluma d' oca, un memorial,
dihent que tot es vici en lo món vell,
y que ja 'ns ha deixat la má de D. u.

E. VILARET.

EXCURSIONS PER L' EXPOSICIÓ.

VII.

Lo Palau de la Industria.

AUSTRIA.

Los austriachs fan gala de serietat, de bon gust y de riquesa. Tot al vol de la nau, casi arrán del sostre, s' hi desrolla una serie de vistas de las principals ciutats de aquell imperi: al mitj dels

passos, tres amplas otomanas convidan á descansar còmodament, y al fons, un trono sota dosser, dedicat á D.ª Maria Cristina, revela que la familia allí reynant es productora de princesas y exportadora de soberanas. Una elegantíssima tanca de ferro forjat es la gala de aquell trono.

Viena es la París dels pobles germànichs. Los articles de bisuteria, los *bibelots*, los bronzes y objectes de metall, las boquillas de àmbar y espuma de mar, los vanos de plomas, los sombreros de senyora, las ricas brusselas de *Storch y Bollarth*, los tapissos de *Haas*, las joyas de granate, los instruments de música, entre 'ls quals hi destaca un bombo ab las armas d' Espanya, los cuberts y objectes de argenteria, las carteras y petacas, los necessers, los àlbums, las escopetas, lo calsat, los guants y un sens fi d' articles de luxo tenen aquell *chic*, aquella distinció que sols se troban á París y á Viena.

Pero la nota característica de la secció austriaca son los mobles: en aixó sí que son los grans homes. La fusta á mans dels austriachs se caragola, se doblega y pren totes las formas, y com per decorar s' hi pintan sols, vels'hi aquí qu' en materia de mobles casi ningú 'ls hi passa la má per la cara.

Jacob y Josef Kohn (¡cuydado ab la pronúncia!) presentan una gran instalació de capritxosos mobles de fusta curvada, entre 'ls quals s' hi fa notar un hermós bressol, que totes las donas

que son ó volen ser mares s' hi encantan. Son també notables, per lo ricas y variadas, las instalacions de *Thonet* germans y *Fischel*, en las quals hi predominan los mobles curvats.

En las de *Mathian, Jaray, Klopfer, Schwarz, Ludwich, Schalek y Stramlik y Söhne* s' hi distingeixen pessas de gust artístich irreprotxable. En l' última de las instalacions que acabo de citar hi ha una butaca confident ó siguin dos butacas unidas y capiculadas que per festejar son la nata.

Ab quals butacas se logra tot lo que ha volgut l' artista:

parlar, menjarse ab la vista y.... veure si vè la sogra.

Los parquets d' *Engel* y las incrustacions y 'ls artesonats de *Ludwig* completan las instalacions de una especialitat artístich, en la qual los austriachs no crech que tinguin rival.

Tambè lluheixen molt los famosos cristalls de Bohemia. La vista s' encanta contemplant las bèn surtidas instalacions de *Jnwald, Bosech, Erlaught, Zekert, Wagner y Harrach*, sense poder determinar qui d' ells guanya á qui: tot es precids, distingit, artístich.

Lobmeyr de Viena que també cultiva aquesta especialitat, presenta un aparador de cristalls decorats é irissats, hermosos entre 'ls més hermosos.

Lo conde *Harrach* exposa unas estatuetas de terra-cuyta pintada, que son molt curiosas. Com un obsequi especial á Espanya hi ha un andalús,

á la manera austriaca, que sembla haverse escapat de l' opereta de *Souppé, D.ª Juanita*.

Un sens fi d' articles de menjar, de beure y de vestir, entre 'ls quals s' hi veuen aquellas famosas americanas de 6 á 7 pessetas la pessa, que duran lo que las rosas

l'espace d'un matin

y que fan la desesperació de las nostras sastres y bassars, completan aquesta secció tan curiosa com agradable y de bon veure.

Ja havia renunciat á trobarhi la nota cómica, quan mitj amagat, en un reconet m' ha fet detenir un curt moment una especie de pessebre de petit tamanyo.

Es una vista panoràmica del establiment balneari de *Salzerbad Kleinzell*, ab un rétul explicatiu de las bonas condicions de aquestas ayguas. Si l' autor de aquell rétul las ha presas, no hi ha dupte que la primera virtut de aquells banys es la de curar lo mal humor. No hi ha una ratlla que no fassa riure, desde la primera que diu aixís:

AGUAS MINERALES SIN LUJO DE VESTIDOS.

¡Quí sab! Potser de aquellas fonts ne rajan fets los pantalons de duro y las americanas de sis pessetas!

HUNGRIA.

Encare que units al imperi austriach, los húngaros fan ranxo apart, y á jutjar per lo qu' exposan, mereixen ferne.

Alló realment es un altre país.

Austria exposa un trono y ells un altre; pero aixís com lo trono austriach es europeu; lo trono húngaro ab sas catifas viroladas y sos gerros florejats es un trono verdaderament oriental. Lo rey qu' en ell se assegui, per estar en caràcter, ha de dur turbant.

Y aixís y tot no deixin d' examinar los preciosos treballs de ferro forjat de *Jungfer* y de *Arkay Sandor*; si volen veure mostrars de un gust depurat y de una delicadesa extraordinaria, com també 'ls recomano las cinch ó sis instalacions de objectes de pisa en los quals hi campeja una fantasia verdaderament oriental. La major part de aquests objectes, que segons hi sentit dir, son molt baratos, s' están venent com brescas.

Fins aquí la Hungria que 'n dirém de luxo. La Hungria ordinaria 's posa de manifest en la instalació de *Daniel Hermann*, plena de alfombras, tovallolas y altres géneros procedents del carrer de la Boquería de Buda Pest. ¡Quín virolament! ¡Quín color de xanfayna!

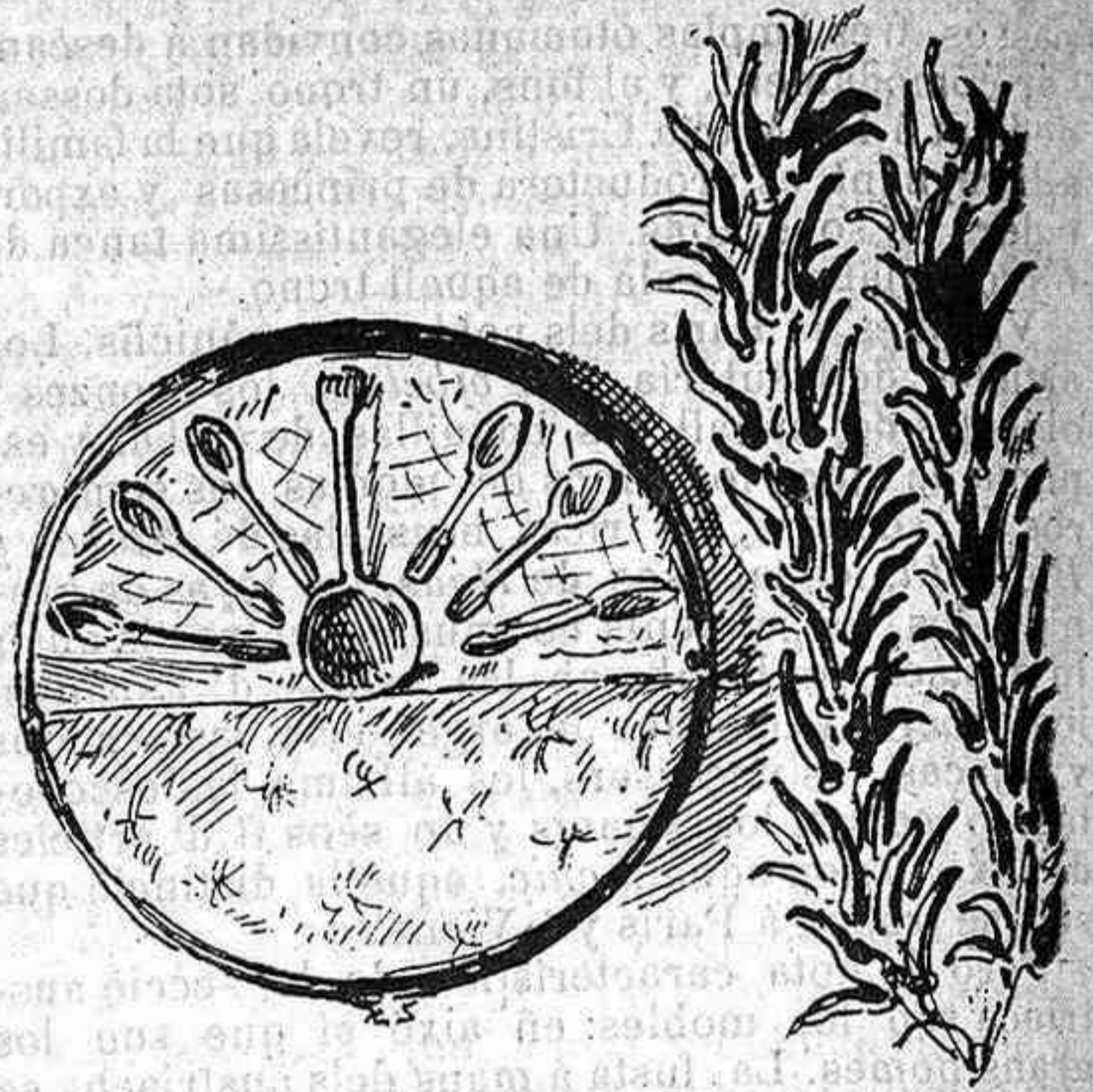
Allá veurán los trajos del país, y al contemplar las húngaras carregadas de cordons y de brodats, no podrán menos de pensar ab lo gust especial del rey del As d' oros.

Junt á aquesta instalació hi ha una pirámide composta de cistellas y cabassos, carabassas decoradas y botijas de fusta, pells tenyidas y calsat cusit de una manera molt estranya, tot típic y original del poble *magyar*.

A l' un costat una instalació de farinas ab lo rétul VIVA LA REYNA, fet de farina de diferents números: onze lletras, onze classes diferents. Una aclamació monárquica que á lo menos val onze llonguets.

A l' altra banda un rich estuig de cuberts de fusta, presidits per una llosa. May s' ha vist una cosa tan pobre dintre de una capsa tan rica.

Y entre-mitj de tot aixó y esbarriats pèl local hi ha téixits, terrissa, guants, midò, papers, ayguas medicinals, vins, licors, tabaco (tan dolent com lo nostre), llibres, budells per fer butifarras, herbas medicinals, y un article que sembla fill legítim d' Espanya: unas grans rastelleras de vitxos y uns grans pots de pebre vermell.

Per lo vist la nació húngara nos ha volgut favorir enviantnos un mostruari de agullas d' enfilar ví!

ALEMANIA.

Si entran á la secció alemana pèl corredor més immediat á la galería del treball, lo primer que veurán es una capsa d' ulls de cristall de un tal *Muller*. Per lo tan ¡mucho ojo!

Després per poch que busquin hi trobarán una bomba; pero no de las que usa en Bismarck, sinó de las de apagar incendis, y si van seguint instalacions, no deixarán de topar ab una d' escuradents. D' aquests si que déu gastarne 'l canceller de ferro, sobre tot desde que s' ha menjat bocins de terra de tan mal pahir y tan filagarsosos com l' Alsacia y la Lorena.

Los alemanys guardan recorts dels seus emperadors difunts. Allá tenen lo busto de Guillém y

de Frederich, com tampoch hi falta la figureta de un coronel de hulanos molt conegut a casa nostra. Aquí 'ls tenen per ordre de tamanyos.

Una nota espanyola.

En una vitrina forrada de *peluche*, hi ha uns candeleros, una tassa y una paleta decoradas, ab un rétul que diu:

Porcelanas que para la Exposición universal de Barcelona, se ha dignado pintar S. A. R. la Infanta D.ª Paz.

¡Pobra senyora, si hagués de guanyarse la vida pintant porcelanas!

En la paleta hi ha un tipo de repartidor de programas de toros y la lletra y música de aquella coneguda cansó:

«Es una cosa
que maravilla
¡mamá!
» Ver á Frascuelo
con su cuadrilla
¡mamá!»

Recomaném aquesta conmovedora mostra de flamenquisme, á D. Joan Mañé y Flaquer, que aquests días las emprén contra 'ls revolucionaris.

En la secció alemana, deixant apart varias instalacions de pianos, las magníficas vidrieras de colors del real establiment de Baviera y algunas edicions de llibres científichs y de arts, lo bon gust brilla per la sèva ausencia.

Lo poble alemany es utilitari y práctic, ans que tot; un poble que s' ha entregat en cos y ànima á las combinacions de la química.

Las instalacions d' extractos, essencias, productos tintóreos y sustancias alimenticias predominan en aquesta secció.

L' alemany tréu partit de tot: li donéu terra y 'n fa farina; li donéu draps y 'n fa sucre; li donéu ossos y 'n fa oli; li donéu patatas y 'n fa alcohol.

Mitja dotzena de grans fàbricas de aquest article presentan instalacions grandiosas. En aquells grans laboratoris s' efectúa l' envenenament de mij món.

Un tal *Eissenmann*, de Berlín, ha tingut l' ocurrencia de carregar una bombona de aquell líquit sobre las espatllas de un Hércules de bronze. Donchs, b' mentres aquell Hércules porti la bombona á coll no succehirá res de particular. Pero doneuli entenenent de tastar dos travessos de dit de aquell líquit, y ab tot y ser un Hércules tindrà rodaments de cap y caragolaments de tripas, li caurá la bombona y se li trencará y molt será que arribi á contarho.

Alemania ha presentat molts articles; donant especial predilecció als que aquí se li consumeixen. No 'ns ensenya sinó lo que aquí pot trobar un mercat segur: lo demés s' ho guarda.

Se presenta, com sol presentarse á tot arréu, á tall de conquistadora

A nosaltres nos toca defensarnos.

P. DEL O.

AB ESPERANSA.

Sempre l' ànima anguniosa
te 'n Lluís y plora á mars,
perque Esperansa, sa esposa,
qu' es coqueta y molt hermosa,
lo mata dantli pesars.

Y com que veu qu' així 's pert
perque mes no s' affigeixi,
li diu son amich Albert:

— Posa esperansa; potser
qu' algún día 's corretgeixi.

Quan en Lluís lo sentí,
ab l' odi que 'l cor li esclata
plorant y tot li va dí':

— ¡Cóm vols que 'n vulga tení'
si 'l tení' *Esperansa* 'm mata!

J. PUIG CASSANYAS.

LO SENYOR BENET (*).

L' Andreu ja s' penedeix d' haverli comprat l' establiment. Perque la veritat es que 'l senyor Benet no se n' adona, pero encare sembla que 'n sia l' amo. En primer lloch, no voler deixar l' entressol hont viuria bè la familia del Andreu, obligantia aixís á passar frets y humitats quan vol obrir y tancar qu' es sempre á altra hora! Despres, aquella intervenció continua, aquell espionatge etern, aquell aconsellar incessant. ¡Home de Dèu! si en quant posan las ventallas, encara ab lo llum encés, ja 'l senyor Benet es abaix á la xocola eria. ¡B' podria dormir bè ca'entò en son llit, ja que tè 'ls sèus y s' ha retirat del negoci! Donchs no senyor, abaix, ab xancleta, á furonejar per la cuyna y á dir per milésima vegada que no gastin més llet que la que 'ls porta l' Aleix de Sarriá, ni d' altra xocolata que de casa 'n Capella; qu' ell acredita l' establiment aixís, venentho tot de confiança; que 'l sistema avuy en boga, de falsificarho tot, es, ademés d' immoral, de péssims resultats, y després examinar los aparadors pera dir qu' al estiu han d' estar plens de fruyta y al hivern de natas, matonets, meren-

(*) Desitjant donar una mostra del nou llibre del eminent novelista *D. Narcís Oller*, reproduhim aquest quadret de costums, sens perjudici d' expressar lo judici que 'ns mereix aquesta obra, en la secció corresponent del present número.

gues, flams, pastelets y demès pastas. Cridar si l' Andreu tè massa diaris, y per fi, asseures á la taula mellor pera llegirlos tots entre sucada y sucada de xocolata y fins bona cosa mès tart perque no 'n deixa una ratlla d' un

— ¡Per la mort de Déu senyor Benet, vosté 'n fa massa! Deixi en pau al bon Andreu, amo y senyor avuy de la botiga, pera que puga fer y desfer com bè li sembli. ¿No trobava pesat l' ofici, vosté? ¿No va vendres l' establiment pera descansar y cuydarse aquest cos de seixanta anys que sas cammas arrossegan? Donchs visca molts anys en son piset del pla de la Bojeria, contempli desde 'l balconet aqueix *rovell del ou* que tan emperdat me 'l tè, jegui, passeji, fassi lo que la sèva santa voluntat li dicti, però no mortifiqui al pobre Andreu. No se 'n cuydi mès de la botiga, que ja no es de vosté.—

Tal es lo sermò que fa dos anys tè á la punta de la llegua l' Agneta, la dona de l' Andreu. ¿Pero cóm dirho, si 's veu que 'l vellet anyora l' ofici, la botiga, las cadiras, las taulas y fins las xocolateras de la cuyna? Si aquell parell d' horas que passa assegut allí li son la vida. Si fins se veu que está alegre quan la casa despatxa y trist si no hi veu gent.

Y las otras estonas que hi passa 'ls vespres ab aquells companys seus que hi venen á conversar tot jugant al *dómino* de lo qu' han mudat homens y cosas, de lo gran que fou lo terrabastall de la Jamancia, y de las obras que 's fan ó 's projectan fer á Barcelona. Llavors sí que 'l senyor Benet posa greix. Ja li han tocat lo botet, ja canta com un rossinyol. Sempre lo mateix, ja se sab, pero sempre ab igual calor, candor y fé:

— ¡Oh! ¿qué? ¿ara?... ¡Ara no hi ha valents, perque no hi ha amor á la ciutat! ¿Han vingut ab *prencipis* y drets y *quefas* y bestiesas y qu' han de fer? De lo que 'ls ulls no vehuen lo cor no 'n dol. ¿Qué vol dir *prencipis*, *prencipis*?... L' amor patri, l' amor á la casa, al lloch hont naixém y hont vivim, lo que 'ns aguanta y manté, lo que veyém y palpém; heus aquí l' única política que jo entench y qu' enteniam tots alashoras... ¡Quefas! ¡quefas!... uns quefas que viuhem á Madrid, que no parlan com tú y jo, que ni sabs cóm pensan y que no volen sinó viure ab l' equena drete á costas de la teva. ¿Y quina obediencia y quin apreci, ni quina confiança vo'eu que hi haja aixís?... Ja l' aguantariau ara un siti de dos mesos; ja 'n faria ara de soridas fora 'l portal pera sorprendre las tropas del general y donal hi un fart de llenya. Veyeu per qué m' hi vaig ficar jo: bè prou ho sabéu; perque jo sabia qui era en Degollada, qu' era un galant subjecte; perque sabia qué voliam y ahont anavam; perque, ab una paraula, jo no podia sentir, sense arborarme, las amenassas del general Sanz, ni veure ab bons ulls la mala acció d' en Prim, ni estarme plegat de brassos quan bombardejavan Barcelona... ¡Pero ara! ¡Cá! Ves qué se li endona á n' aquell que passa pèl carrer, del *feyo* que fassin al alcalde de la ciutat, ni de las bombas que 'ns tiri Montjuich, si gayre bè á Barcelona muntan mès los forasters que 'ls barcelonins. ¡Ara, ara! ¡Si quan sento certas cosas m' hi faria á bofetadas!—

Lo senyor Benet se las enrama per aquí qu' es un gust, y entre *dómino y dómino* tot contant tantos, remenant las fitxas ab lo palmell de las mans com si fes pínulas, ó calculant la jugada mentres contempla 'l joch que li queda, extés d' una sola pessa entre 'ls dits de la ma esquerra davant dels ulls, enrahona y s' exalta y

deixa brollar de la ánima tot lo doll d' amor que tè pera Barcelona y 'ls barcelonins.

Si 's parla de las épocas de política romántica qu' en sa joventut conseguí, lo cor se li esbotza al considerar las bravesas de sos conciudadans del 42, del 43 y del 56. Tot lo de mès ensá ja no ho veu ab los mateixos ulls ¡Pero lo altre y sobre tot lo de la Junta Central, ¡ah! ¡cóm amagarho! L' admira mès la valentia de aquells gats, qu' intentaren escalar la Ciutadela, que no pas la de Leónidas y 'ls trescents espartans fent cara als Persas. Aquells espartans eran d' un altra fusta, y soldats, y ja hi estaban fets. La qüestió es que 'ls d' aquí, eran d' aquí del vehinat, gent de sa casa, y se las havian ab tropa, y contra un fort formidable, contra la Ciutadela, ¡que no eran joguinas, nó!

Repasa tota l' historia de Barcelona que per relats ó experiencia personal du enmagatzemada á la memoria y acaba per no trobarli pariona, ni per poder reconeixer ningú capás de competir ab sos conciudadans. No n' hi ha en lloch de tan valents, de tan bona lley, ni tan simpátichs. En la mateixa xocolateria ha vist gent de las cinch parts del món: tot ho ha sentit; tot ho ha experimentat, y desenganyat: roda 'l Món y torna al Bòrn.

¿Qué vol dir aixó de París, de Londres, de Nova-York? Son Barcelonas mès grans; res mès. (Llavors toca á la ciutat). De Madrid no 'n parla, perque ja ho sab; posada al mitj d' un desert, habitada per una aristocracia estéril com aquells comps y per aixáms de sangoneras grassas y sucosas mentras xuclan d' aquest gran tumor que se 'n diu Estat, y magras y despelladas, en quan se las arrenca d' allí pera llensarlas en lo plat de sal de la cessantia, no pot esser res de sá, robust y que tinga vida. Si comparaguéssim allí ab unas quantas feixinas pera colocar als quatre cantons y calarhi foch, tot cremaria com una barraca de canyas. Alló tot está corcat, desballestat, insostenible. ¡Ay si 'n traguessen lo govern!

— ¡Pero en cambi, vingan aquí, mirin quin port, mirin quina Rambla, mirin quin *Enxanxe*, mirin quins voltants! Aném... aném... ¿hont bo trobarán aixó?—

Y 'l Sr. Benet s' extasia fent desfilat pèls ulls de la memoria tota aquella ciutat estimada de son cor, que per ell no tè rival.

¿D' hont naix aqueix foch d' amor? ¿Qué 'l manté?

Ni ell ho sab.

A Madrid, á París, á Londres, á Pekin, hi trobariam també molts senyors Benets que, per no haver traspasat la pollera, servan millor que ningú l' amor á la lloca. Tipo ridícul pèl frivol, sempre curt de vista ab pretensions, es, lo senyor Benet la mès ingénua encarnació del patriota, sagrat exemplar dels que tot ho afrontavan pèl bon nóm de la terra sens miras interessadas, precursor inconscient de l' ardidada jovenalla qu' avuy candorosa com ell, pero forta demá, reconstruirá la patria natural damunt las runas de la ideal que ja cruix.

NARCÍS OLLER.

RUMORS.

¿Saben lo que 's fa corre?

Que 'n Rius y Taulet comprará l' elefant de la colecció Redenbach y se l' emportará á la sèva torreta d' Olérdula.

¿Comprar un elefant! ¿un elefant! ¿No troban que vol pit aixó?

Per més voltas que hi dono, no puch comprendre que 's deu proposar l' arcalde al fer aquesta compra. ¿Será pera entretenir los seus ocis? ¿Será pera fer alusió á la seva grandesa? ¿Será...

Las opinions están molt divididas: tothom busca la causa d' aquest capritxo y roda d' aquí, d' allá per inquirir noticias positivas.

Se 'n senten de grossas.

—Ja se perquè 'l compra l' elefant,—diu un:—es que l' arcalde vol tenir una poma per la set.

—¿Cóm s' entén aixó?

—Sí, senyor: l' ha adquirit pera poguerse guanyar la vida ensenyantlo, en cas de que las cosas li anessin malament.

—¿Oh, cal!—replica un altre.—L' ha comprat per amor al art: se 'n ha enamorat de la trompa. Ja se sab; trompas ab trompas: tothom busca 'ls seus.

—Pues jo — anysdeix un tercer — opino que aquesta compra es un epigrama de punta.

—¿Epigrama?

—Sí, senyor: ¿no 'ns ha deixat ab un pam de nas á tots nosaltres, ab los desacerts de la seva administració? Pues al comprar l' elefant de 'n Reidenbach, ha adquirit la verdadera personificació del poble barceloní: un animal que tèn tants pams de nas com tots nosaltres junts

—Nó, senyor: l' ha comprat per ferli rodar la sinia de la seva hisenda.

—No es exacte: l' ha comprat perquè l' acompanyi quan vaji á cassar.

—O quan vaji á posar primeras pedras.

—O á la professó de Corpus.—

Pero ningú 'n pot treure l' aygua clara. L' única cosa en que tothom está conforme es aquesta afirmació que corra de boca en boca:

—Quan un home de tant s circumstancias y tan solemne com D Francisco 's determina á adquirir un animal de tan bulto, de bulto han de ser també las rahons que li haurán aconsellat semblant pas.—

Result á sapiguerne una cosa ó altra, m' hi embrancat en averiguacions ab tots los que podían donarme una mica de llum, y per fi, gracias á una persona que está molt al tant dels assumptos de l' arcaldia, hi lograt se 'arit lo misteri.

—D. Francisco—m' ha dit aquesta persona,—comprén que de grat ó per forza haurá de retirar-se aviat á la vida privada. ¿Qué farà llavors, sol á Olérdula, sense la grata companyia de 'n Nasvidal? Pues per xó ha adquirit l' elefant que tan xibarrí ha mogut. Quan vinga 'l cas, se l' emportará á la seva hisenda, li pintarà la trompa de color vermell y ja tindrà un Nasvidal fet y tret.—

No 'm sembla mala idea, ¿oy?

Després encara dirán que D. Paco es tonto.

¿Pósinli 'ls dits á la boca!

MATÍAS BONAFÉ.

A UNA SABATA ESCOTADA.

Sent tan bonica y bèn feta
no sabs bè lo que tú vals:

quan caminas sabateta
jay. D u mèu, y quín trasbals!

T' hi seguit ab ma mirada
pantejant y capficat,
ab la pensa enamorada
de lo péu que t' ha calsat.

Jo t' he vist quan Primavera
ha tenyit lo món de vert,
sortir de casa lleugera
per anarte'n á un concert.

T' he vist en festas majors
en teatros y embalats,
despertant ardents amors
als joves enamorats.

T' he vist caminant lleugera,
que més bè 's pot dir volant,
acudintne falaguera
á la cita d' un aymant.

T' he vist ab coqueteria
fer dibuixos en la sorra,
t' he vist saltá ab alegría,
t' he vist ballá y t' he vist corre.

Mes també hi vist que una mossa
que no va volerme bè,
te 'm va clavá ab una cossa
en un puesto que jo sè.

JOSEPH MOLAS.

LLIBRES.

DE TOTS COLORS.—*Novetas y quadros* per NARCÍS OLLER. Un llibre del autor de *La Papallona* y de *Vilaniu* es sempre un aconceixement per la literatura catalana, que 'l conta entre 'l número dels primers cultivadors del género narratiu.

Lo Sr Oller en totas sas produccions, aixís en las llargas com en las curtas, en aquells quadros extensos y complexos que constituheixen una novela, com en los petits quadrets que podríam dirne de caballet, y hasta en la senzilla pintura de un tipo ó de un succés d' escassa importancia, es un autor que segueix ab fidelitat los procediments de la escola moderna, consistentes en observar ab atenció y escriure ab veritat.

Per aixó en sas páginas hi resalta sempre aquell relleu y aquell colorit sorprendents; hi bull aquella vida, que atrau é identifica l' atenció del que llegeix ab l' intenció del autor.

La colecció que tenim á la vista porta un títol que no pot escáureli millor. Las disset narracions que la constituheixen, son realment de tots colors, y sent tan diversas, guardan una gran unitat de estil y de temperament.

Las tituladas *La bofetada*, *La pitjor pobresa* y *Lo drama de Vallestret* son tres narracions vigorosas, originalíssimas, plenas de veritat, al mateix temps que de fonda emoció. Res més bèn pintat en la primera que 'l matrimoni de la planxadora y 'l carnicer, ab aquellas tempestats d' istiu que donan lloch á una espantosa catástrofe. Los dos últims quadros son dos dramas judiciales de una forsa y una realitat extraordinaria.

La nota íntima y personal resplandeix vigorosa y rica en matisos en los quadrets *Lo mèu jardí*, *Uns funerals*, *Mon primer sarau* y *Un cop de sabre*; la imaginació del autor ha creat una verdadera poesia en prosa ab lo *Nocturn* y dos hermosos quadros de fantasia ab los que duhen lo títol de *Gangas del ofici* y *L' ideal de un romántich*.

La pintura de tipos y de costums está representada per *La primera pedra*, *Un tipo*, *Demanant informes* y *Lo senyor Benet*, que reproduhim en altre lloch del present número, no per ser-lo millor, sinó per adaptarse, dadas sas dimensions á las de aquest periódich.

En una paraula: l'últim llibre del Sr. Oller es una nova prova brillant de son talent de observador, que veu ab claretat y perspicacia, y de sas envejables condicions de narrador que s' interna en los caràcters que descriu, pinta ab fidelitat sas condicions exteriors, com las del lloch ahont se mouhen, y sab fer us de un llenguatge expressiu y plé de sobrietat.

Sense que la colecció tingui l'importancia de una de aquelles novelas que tan just renom li han valgut, se sosté á la altura que havia alcançat ab sos llibres *Croquis del natural* y *Notas de color*, si es que no 'ls excedeix en alguns dels treballs principals, que son, en nostre concepte, los tres qu' hem citat en primer terme.

L'obra, esmeradament impresa, ha sigut donada á llum per *La Ilustració Catalana*, que tan ha contribuït á enriquir, ab sas hermosas y correctas edicions, no sols la literatura, sinó també, la tipografia catalana.

¡¡¡LOS GLOBOS!!!—Aixís se titula un petit folletet de 16 pàgines, destinat á ser venut per la ciutat y en la tanca del globo cautiú á l' infim preu de 10 céntims.

Conté la historia completa y detallada de la navegació aèrea, desde 'ls ensaigs primitius dels germans Montgolfier fins á las ascensions lliures realisadas á Barcelona en aquests últims días, passant per M. Arban de famosa memoria y altres célebres aeronautas.

Encare que l'obra no porta nom de autor acusa la paternitat de una ploma experta, concisa, metódica y clara.

No hi haurá ningú que vaja á veure 'l nou globo cautiú, á punt de arribar, que no adquireixi 'l folletet de que parlém.

Després de tot es m' s distret que pesarse en las básculas automàticas... y costa lo mateix.

RATA SABIA.

Inútil dir que 'ls espectacles teatrals no s' animan per res del món. Los empresaris s' esforsan tot lo que poden; las companyias fan tot lo que saben; pero 'l públich excepció feta dels diumenges, se manté retret.

Consti, y no ho olvidin may més los que á peu y á caball sostenian la necessitat de celebrar la Exposició universal per reanimar á Barcelona y omplirla de moviment y de riquesa; no tenen recort las empresas teatrals de haver passat un istiu tan penós com lo present.

No sembla sinó qu' en tots los teatros se representi l'últim acte del gran drama de Ayala, titulat *Consuelo*:

«¡Qué espantosa soledad!»

LÍRICH.

Per més que la comedia ab punts y ribets de drama «*La mujer de César*» ha passat ja á la historia, tinch empenyada paraula ab los lectors de LA ESQUELLA, y vaig á cumplirla, dihent quatre cosas de aquesta producció original de un jove escriptor, D. Carlos Coello, mort en la flor de la juventut.

La trama de la producció es desmayada; la pin-

tura dels personatjes, borrosa; lo llenguatge y la versificació excelents. Carlos Coello era un bon escriptor y un notable poeta; pero no un autor dramàtic.

La mujer de César enclou un tema ja molt gastat en lo teatro, com es pintar los estragos que produheix la maledicencia. Una viuda rica y des preocupada, al enamorar-se de un pintor molt atent á la veu pública, es víctima de la murmuració, rompente l' enllás que tenia combinat ab l' artista. Aquest se mostra massa crédul y un xiquet grosser ab la viuda, y sembla impossible que pugan tornarse á lligar los llassos romputs, tan més quan la veu pública continua murmurant després de la boda, y lo *qué dirán* era precisament lo qu' espantava al pintor.

L' acció per consegüent resulta lánquida y poch interessant. Lo tipo de majordom, Sr. Mata, es un enigma, y 'l d' home de món, que representa 'l Sr. Mario, resulta perfectament inútil.

Sórt que la producció está notablement escrita. Los versos la salvan.

L' execució regular, per part de tots los actors y de casi todas las senyoras.

Me obliga á emplear la partícula casi, la senyora Mendoza Tenorio.

Perdónim la hermosa actris tan halagada per una part del públich, tan elogiada, tal volta rutinariamente, per la premsa periódica.

L' any passat vaig notar en ella fatals tendencias á cantar sense acomodar la cantarella al sentit de la lletra; aquest any—y en l' obra de que m' ocupò més especialment—l' he vista tan dominada per aquella tendencia, tan esclava del amanerament, que dupto que arribi ja á libertarse d' ell.

Ara no 's limita á cantar, sinó que desafina. Raras vegadas acerta á embocar los *bocadillos* y en las tiradas de versos atropella ab molta frecuencia la prosodia, precipitant la dicció, fins á ferlos ininteligibles. Té inflexions de veu tan extranyas, que no sè á qué compararlas: se 'n va de las notas altas á las baixas, sense rahò ni motiu, y may se li veu en lo rostre ni en los ademans que senti lo que diu.

No crech pecar d' excés de franquesa consignant ab tota lealtat aquesta trista impresió, doblement trista, per tractarse de una actris elegant y de simpática presencia y de un públich que accepta bonament tot lo que li donan y consagra ab lo seu silenci, quan no ab sos aplausos, reputacions mal cimentadas qu' en lloch de aixecarse com fora de desitjar, s' enfonzan cada dia més ab pés de vicis no advertits á temps.

ESPANYOL.

Treves va cantar *Las campanas de Corneville* ab correcció y esmero; pero va representarlas ab timidés é indecisió.

L' art de declamar no s' improvisa; requereix no sols facultats, sinó un llarch estudi, y aquest, ja que no aquellas, es lo que li falta á la simpática cantant.

Ultimament s' ha posat en aquest teatro *La figlia di Mme. Angot*, presentantse ab gran luxe de decorat y vestuari elegant y de molt bon gust. La famosa producció de Lecocq, ha alcançat ademés un excelent desemenyo.

TÍVOLI.

Després de *Cádiz* y *Los sobrinos del Capitán*

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

—Y donchs, papà, ¿quán marxem á Caldetas?
 —Quan los tresos pujin, quan lo govern caygui, quan los negocis vajin bé y quan Barce'ona estigui plena de forasters...
 —¡Si que va llarch!...

Grant y una nova representació de *La Favorita*, s'ha reproduhit en aquest teatro la coneguda y aplaudida sarsuela: «*El sacristán de San Justo*.»
 Diuhen que Sant Just torna per casa.
El sacristán de San Justo, no ha de ser menos y torna pel Tivoli.

NOVEDATS.

Lo benefici del simpátich bailari Sr. Borri, 'ns va donar á conèixer una nova escena ballable, original del beneficiat, titulada «*La avispa y el estudiante*.»

L'estudiant es en Borri; la vespa, la garbosa Pollini.

Ell y ella van agradar moltíssim á la concurrència, y de aplausos, no 'n vulguin més. La música de aquest ballable, deguda al mestre Marrenco, ó siga l'autor mateix del *Excelsior*, es inspirada.

ELDORADO.

Un estreno: *Los diputados*.

Es un sainete xispejant, molt mogut y que manté constantment la riatlla en los llabis del espectador.

Dimars, estreno de *Los dos papás*.

L'obra va ser rebuda ab agrado, y l'autor, senyor Riera y Bertrán, sigué cridat al escenari al final de la representació.

CALVO Y VICO.

Repertori vell.

D. Alvaro, Consuelo, La carcajada. Et sic de cæteris.

Per ahir dijous estava anunciat l'estreno de *Mar y Cielo*.

La senmana próxima 'n parlarém.

CIRCO EQUESTRE.

Un ós que munta á caball y fa tot lo que fa 'l més pintat artista eqüestre. ¿Volen una novedad més nova?

Mister Watsor, lo domador de l'ós, comparteix ab ell los aplausos del públich.

Es lo que deya una espectadora per cert molt hermosa:

—D' aixó se 'n diu *fer l'ós* de una manera agradable.

N. N. N.

DESITJ DE SOMER.

Cada cosa es del color
 del cristal con que se mira.
 CAMPOAMOR.

Hi havia en cert poblet de la montanya qual nom se 'm ha olvidat,
 un burro magre y prim com una canya
 y á més d' aixó nafrat.

Son duenyo era un vellet que 'l conservava com si un rich caball fos,
 y ho feya porque l' ase aquell guanyava la vida per tots dos.

Que al despuntar lo dia, junts marxavan fent via dret al bosch,
 y ab teyas carregats tranquils tornavan al se entrada de fosch.

Després lo pobre vell las escullia
 'n feya manadets,

y al endemá pel poble las venia:
 un manat dos quartets.

Y aixís, lo que las teyas produhian servia per comprá,
 per ell lo que á la tenda li venían y per lo burro grá.

¡Quín goig més gran lo seu quan contemplava al burro rosegant las favas que ab molt gust li regalava porque anés aguantant!

Mes veus aquí que un dia observa l' home que l' ase no menjava,
 y (encare que á n' algú li sembli broma) de favas no 'n tastava.

Probá de darli palla molt bonica garrofas y segó,
 mes l' ase no 'n tastava ni una mica sols volia verdó.

Lo cas aná á explicá al veterinari y aquest doná per cert, que feya torná al ruch tan temerari un ferm desitj de vert.

Pensant y repensant passá aquell dia; ni al bosch varen aná;
 ¡buscava 'l pobre vell com ho faria per ferli menjar grá!

Per fi trobá la gran de las maneras y 'l millor dels acerts,
 que fou; lo col·locarli unas ulleras ab los dos vidres verts.

Y aixís lográ ab plaher lo bò del avi que pel colò enganyat,
 menjés lo magre ruch sens mostrá agravi fins la palla de blat.

Es fama que lo quento del teyayre tal éxit ha adquirit que ó bè de boca en boca ó bè pel aire ha anat fins á Madrit;

y l' home que remena las cireras al veures apurat,
 al poble ha col·locat unas ulleras color de llibertat.

FRANCISCO DE P. JUANICO.

¿No 's queixavan de que l' istiu enguany estava ronsejant?

Donchs ja 'l tenim aquí.

Ha entrat de cop y volta y de un brinco, á tall de clown al presentarse á l' arena de un Circo Eqüestre.

Desd' ara sabrém lo qu' es suar.

Teoria de un negociant d' esperits.

L' istiu ja havia vingut com cada any en lo seu temps marcat, y si no 's coneixia era degut no al

MONTANYAS RUSSAS.

Una bona corredissa
quatre riallas, un crit
y algun sombrero que vola.
¿No es vritat qu' es divertit?

sol, sinó al termómetro, y més encare que al termómetro al ministre de Hisenda. Sr. Puigcerver.

Ab la ditxosa qüestió dels alcohols l' esperit de ví del termómetro s' encongía; aixís es que apenas arreglada aquesta qüestió, ha tornat á dilatarse y á marcar ab tota regularitat los graus corresponents á la temperatura.

Un periódich local fa la següent reflexió:

«Es aixís que ab l' arch cascada bunyol de la Plassa de Catalunya los seus empressaris no hi fan negoci ¿per qué no tenen de tirarlo á terra?

No, may, y molt menos avants del próxim setembre.

Perque si han de venir forasters, com diuen, no hem de privarlos de aquest atractiu per ferse un bon panxó de riure:

Y després del setembre ho deixarán fins á Nadal al objecte de guarnirhi un pessebre.

Passat Nadal ho conservarem fins á Sant Antoni pera realisarhi la benedicció dels animals.

Vindrà Carnestoltas y s' utilizará aquell monument disfressa.

Vindrà després Pasqua y s' hi podrà montar un despaig de monas

Y aixís de festa en festa, d' estació en estació, l' arch cascada formarà part integrant de la Barcelona monumental, fins que vingui l' ocasió de donarli caràcter definitiu, que será quan caygui l' actual Ajuntament y s' acordi decorar lo terradet del Arch ab la estátua dels individus que l' componen.

Y per de contat, l' estátua de aquests regidors tan curros no 's farà ab bronze ni ab mármol, sinó ab fusta de tarugos.

Dos comerciants de Alemania van fer una aposta consistent en enviar desde Berlín á Colonia un bitlet de banch de mil marches (uns cinch mil rals) dintre de un sobre obert y franquejat com si 's tractés de un imprés.

Lo sobre y 'l bitlet van arribar al seu destino.

Vaja, que bèn mirat, aixó no t' cap mérit.

Aquí á Espanya succehiria lo mateix

Perque si aquí treuhen los valores de dintre de las cartas tancadas y certificadas en tota regla. no ho fan pas per codicia, sinó perque 'l mer fet de tancar y lacrar una carta denota una gran falta de confiansa, y naturalment, los empleats de correus se 'n ressenten.

¡Al últim!

Ja han comensat á sortir los bitlets de la Loteria de la Exposició Universal.

¿Qué diuen, que volen comprarne?

Per mí comprin los que vulguin.

¿Cóm? ¿que no saben ahont se venen?

Aquest dia publicavan los periódichs un anunci de l' Arcaldía, participant al públich, que 'ls tals bitlets se poden adquirir en lo negociat corresponent de las Casas Consistorials.

¿Preguntan si está situat en los pórtichs per major comoditat del públich? No senyors; está situat en lo segon pis. Ab una mica més l' estableixen á la teulada.

Y s'órt que no hi ha globo cautiu, que sinó 'l colocan allá dalt, sols p'el gust de poder dir que 'ls bitlets de la Exposició, van p'els núvols.

No poden imaginarse l' éxit fabulós alcansat p'el número milenari de *La Campana de Gracia*. En pocas horas van vendre's mils y mils d'

exemplars, sense que las màquines de la imprenta logressin donar l' abast.

Venedor hi hagué, que sols de comissió arribá á ferse quaranta duros de jornal.

Un éxit tan colossal no s' havia vist may; pero la veritat siga dita: 'l número, per sas condicions artísticas y literarias, s' ho valia.

Felicitém á nostre estimat colega.

Ja tenim un nou producte alemany en doyna.

Se titula la sacarina y está destinat á fer una competencia terrible als sucres.

La sacarina s' obté de la destilació del alquitrà, sent per lo tan filla directa del carbó de pedra.

Diuhén qu' es una sustancia molt dolça, y que ademés té la ventaja de destrossar l' estómach de un avestrús.

Apuntém aquest nou veneno entre las plagas que afligeixen á la humanitat, y donem per ella las gracias als inteligents compatriotas de 'n Bismarck.

Que ab l' ayguardent de patatas y altres mesclas y altres suchs duhen la mort á més distancia que ab los projectils dels Krupps.

Quan ja teníam en màquina 'l número de la senmana passada, vaig saber la mort del crítich musical *Del Diari de Barcelona*. D. Antón Fargas y Soler.

Era 'l Sr. Fargas lo decá no sols dels crítichs, sinó fins dels periodistas de Barcelona.

Portava prop de mitj sigle d' escriure revistes musicals, havent vist desfilars pèls nostres teatros la flor y nata dels cantants y tres distintas escolas, l' italiana de que era admirador entusiasta, la francesa y últimament la alemana.

Lo Sr. Fargas era un arxiu ambulat.

Recordava detalls de casi tots los artistas que havían cantat á Barcelona, y en sas conversas solía retreure 'ls ab gran delectació dels que l' escoltavan.

No eran tan atractius lo seus escrits. A una forma caragolada y poch expontánea en la qual predominavan los *sin embargos* y demés partículas adversativas, devían una certa obscuritat laberíntica, á través de la qual s' hi descubrian no obstant los arrelats coneixements crítichs musicals del antich periodista.

Fins á sos últims moments, vell y decrepit, quan ja caminava encorvat y arrossegant los peus, ha assistit sempre á tots lo espectacles musicals, qu' eran la seva distracció y 'l seu recreo predilecte.

Un detall que m' observava un company de premsa, en l' última temporada del Liceo:

—Mira 'l Sr. Fargas: com més vell se va fent, més se refila 'l bigoti.

La mort de aquest antich periodista ha sigut molt sentida, per tots quants lo coneixían y 'l tractavan.

Acompanyém á sa familia en lo dolor que déu haverli causat la perdua de tan estimable persona.

No sense desitjar qu' en l' altre vida haja trobat un siti ben cómodo y acostadet á l' orga de Santa Cecilia.

Diumenje al dematí, D. Francisco de Paula va fer una visita de cumpliment á las fieras de Redembach.

Y, segons conta un periódich, encare que aquella no era hora de funció, l' intrépit domador va treballar en obsequi del arcalde.

Una pregunta:

¿Está relacionada la visita del arcalde ab lo projecte de adquirir aquella colecció zoológica é instarlarla en lo Parch de la Ciudatela?

Molt bè podria ser. En tot cas seria convenient que 'l Sr. Rius y Tauler, al adquirir las fieras, contractés al mateix temps al domador.

¿Saben per qué?

Per domar als acreedors del Ajuntament qu' están cada dia més fieros.

Y ara un consell á M. Redembach.

Si ven las fieras á la Ciutat, procuri cobrar per endavant.

O d' altre manera, al domar als acreedors, haurá de domarse á sí mateix.

Dissapte passat, mentres se donava una serenata á la Plassa de San Jaume ab motiu del cumpleany de la Reina Regent, va calarse foch á un dels domassos que hi havia en un balcó.

L' entusiasme monárquich es aixís.

S' enarbola facilment.

Hem estat quinze dias, tres senmanas, un mes enter esperant la primera expedició de francesos del Mitj-dia de Fransa que havían de venir á visitar la Exposició Universal de Barcelona.

Los viatjes eran tentadors.

Per vint dures no més, anavan y venían, se 'ls donava hostatje durant sis dias en lo Gran Hôtel internacional y se 'ls franquejava l' entrada de la Exposició.

Y á pesar de tots aquets atractius s' ha desistit de realisar aquests viatjes económichs... per falta de viatjers.

Planxa número 14,683.

Per tercera vegada s' ha celebrat lo concurs de las medallas pera premis de la Exposició y per tercera vegada ha deixat de adjudicarse 'l premi.

Tants esforssos y fracassos

no s' entenen, francament.

¿Tan difícil es fe 'l busto del Sr. Rius y Tauler?

«L' Ateneo tarraconense de la classe obrera» ha publicat un cartell del certamen que tindrà efecte 'l dia 8 del próxim setembre, fetxa destinada á commemorar l' aniversari XXV de la seva fundació.

Lo cartell compren premis literaris, artistichs y á la virtut.

Sentim que la molta extensió de la convocatoria no 'ns permeti insertarla com desitjaríam, en obsequi de aquella societat per tants conceptes simpática y digna de la estimació de tots los amants del progrés.

Ingeni comercial.

Morí á Marsella un comerciant millonari que havia comensat á treballar ab 25,000 franchs, y en lo seu testament deixá hereu á un amich seu, imposantli l' obligació de colocar dintre de la

EFFECTES DEL PROGRÉS.

Avants no més se posava en caricatura als homes célebres. Avuy, ja ho veuhem, per quatre quartos qualsevol pelacanyas queda convertit en celebrat.

caixa, 25,000 franchs. ó siga la suma que havia sigut origen de la seva fortuna.

L' amich, menos romántich que 'l difunt, va cumplir aquella obligació á la seva manera.

En lloch del 25,000 franchs en metàlich ó en bitllets de banch ¿saben com los hi va posar?

En un telò.

Es lo qu' ell deya:

—Quan los necessiti, que vaja á cobrarlos.

A Chicago (Estats Units) s' ha trobat que un fuster molt guapo y ben plantat y dotat de una labia encisadora, se dedicava á casarse ab totas las donas que podia.

Fins ara se li coneixen 23 esposas, escampadas en distintas poblacions de aquella República... y 's creu encare que 'n té algunas més.

Y naturalment, ha caygut de plé baix l' acció dels tribunals de justicia.

Los quals, á dreta lley, haurían de condemnarlo á viure...

—¿Ab las 23 donas plegadas?

—No, cá: ab las 23 sogras corresponents.

Quatre espurnas, per acabar.
Un professor de física preguntava á un seu alumno:
—¿Quín es lo millor aislador conegut fins ara?
L' alumno, sense vacilar:
—La miseria.

—Lo diner es lo rey del món, deya un comerciant.

—Per aixó—responia un monárquich—los reys lo primer que fan, es fer estampar lo seu busto en las monedas.

Máxima de un calavera:

—La dona resisteix per forma, y cedeix per fondos.

Classificació dels pobres, feta per un senyor que 's véu assegiat per un mendicant manxiulla y enganxadís:

«Tres classes de pobres hi ha en lo món: pobres avergonyits, pobres vergonyants y pobres sense vergonya.»

EPÍGRAMAS.

—Jo vendo Cubas, ahir exclamava un gran senyó que anava ab trona y palto de passeig ab en Magí.

Y 'l noy petit de 'n Vernedas al sentirlo va exclamá extranyat:—Miri, papá, aquell senyor vén galledas.

PEPET D' ESPLUPAS.

¿Quín ofici la Consuelo deu tenir, que sempre diu que no para en tot lo dia y treballa sols de nit?

S. Ust.

Quan de casa seva surt la Filomena, ab tó amarch li sol dir lo noy de 'n March:—Desde que no vás de curt sempre 't veig passar de llarch.

AGUILETA.

—Ahont vás Anton tan corrent? Sembla, noy, que algú t' atrapa. ¿Qué potser t' escapa 'l tren?
—Un' altra cosa m' escapa.

CUCARACUCH.

Un capellà tractava de llogar un pis, quals balcon donan á la Rambla.

Després d' examinarlo minuciosament, va dir á la portera que l'acompanyava:

—Lo qu' es lo pis m' agrada molt; no hi trobo sinó un defecte.

—Digui.

—Aquest gran soroll de carruatjes.

—Oh, digué la portera, aixó si qu' es lo de menos; al principi es cert que 'l soroll molesta; pero al cap de un més ja no se 'n adonará.

—Vol dir?

—Tal com li dich.

—Donchs ja veurá, si no hi t'è inconvenient comensaré á llogarlo 'l mes que ve.

Parlan dos filarmónichs de un tenor molt dificultós, y un d' ells intenta defensarlo, dihent:

—Tindrà tots los defectes que vulguis; pero t'è un brío extraordinari, y ataca molt bè las notas.

—Prou, prou—respón l' altre—ell las ataca; pero las notas se defensen.

En un teatro:

—Escolta tú,—diu un amich á un altre:—¿qui es aquella dona tan llejta que hi ha al palco prosceni de la dreta?

L' altre tot picat:

—La mèva germana.

—No, home, vull dir aquella que porta una capota groguenca.

—La mèva dona.

Un jove molt sensat se queixa de que 'l seu pare, cap á sas vellesas s' entregui á la vida alegre.

—Es una pena, diu: de un quant temps ensá no hi ha per hont agafarlo. Ell, donas, ell joch, y lo qu' es pitjor á casa hasta se entrega á la beguda. Ahir á la nit va venir borratxo com una sopa.

—¿Y avants no feya res de aixó?

—Al contrari: era un home molt arreglat, molt serio, molt formal y sobre tot molt casulá. Com hi ha món, no s'è pas á qué atribuir aquest cambi.

—Escolta: ¿ja li has mirat la boca?

—La boca... ¿per qué?

—Home, observa una cosa: ves si li ha caygut la caixal del seny.

Després de alguns mesos de relacions eil y ella van á casarse, en companyia de un corteig de parents y amichs.

Ella molt inmutada, com es de costúm en semblants cassos; ell molt tranquil.

Al pujar de brasset la escala del camaril de la Mercé, ell li pregunta:

—Y ara ¿perqué tremolas?

A lo qual respón ella ab molta ingenuitat:

—Y tú ¿perqué no tremolas?

Ara que 's fan de moda las ascencions aerostáticas no estará de més recordar lo cuento de aquell andalús que deya ab la major formalitat que una vegada va arribar ab lo globo fins al cel, trobantse al davant del Pare Etern.

Segons ell, lo Pare Etern, va mostrárseli molt amable, donanti las gracias per haver pujat fins allá dalt á saludarlo.

Pero l' andalús li va respondre:

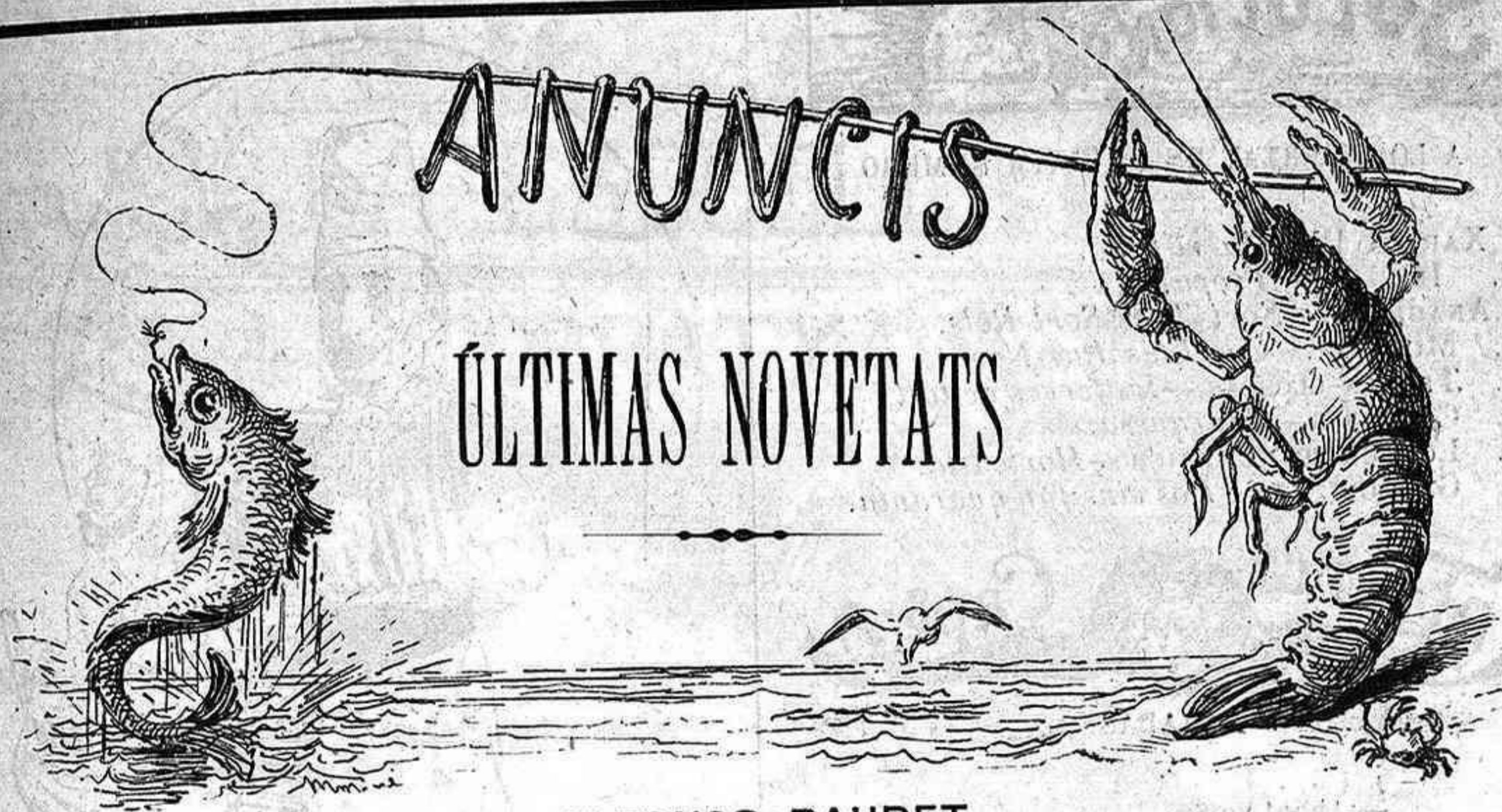
—Señor, ningun mérito tiene lo que acabo de hacer y no debéis agradecerme la visita. Si hubiese tenido más lastre hubiera pasado de largo sin deciros una palabra.

UNA .. NEBODA.

—¿Qué tal? ¿t' agrada 'l mèu pis?
—Si, pero també 'l lloguè...
—Cóm que no soch jo qui 'l pago...
—¿No?—Un tí... ¿sabs?—Ah, ja s'è!

LOPEZ-EDITOR. Llibreria Espanyola: Rambla del Mitj, 20, Barcelona.

ALFONSO DAUDET

EL ACADÉMICO (L'immortel)

TRADUCCIÓN DE
CARLOS MALAGARRIGA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50.

JORGE OHNET

VOLUNTAD

Versión castellana de CARLOS FRONTAURA.—
Un tomo en 8.º con una cubierta en colores, Pe-
setas 3'50.

LA GRAN EXPOSICIÓN

POEMA HUMORÍSTICH Y SATÍRICH, DIVIDIT EN VARIOS CANTS, Y ESCRIT AB VARIETAT DE METROS

PER

J. MOLAS Y CASAS

dibuixos de R. MIRÓ Y FOLGUERA

Cuadern 2. Preu DOS ralets.

Obras de ANDRÉS CORZUELO (Manuel Matoses)

DEL MONTÓN

RETRATOS DE SUJETOS QUE SE VEN EN TODAS PARTES

Prólogo de CLARÍN

Dibujos de MECACHIS

Forma la obra un tomo en 8.º por Ptas. 2.

LOZA ORDINARIA

APUNTES DE LA VIDA CURS

Prólogo de E. BLASCO

Dibujos de MECACHIS

Forma la obra un tomo en 8.º por Ptas. 2.

Pla y Montanya.

Aplech d' estudis, viatjes, llegendas, recorts y excursions,
PER J. BOSCH DE LA TRINCHERÍA

Ptas. 3.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, & bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Ma-ri-a-na.*
2. Id. 2.ª—*Tropa.*
3. ANAGRAMA.—*Sort-Tros-Sort-Rots.*
4. MUDANSA.—*Cas-Llas-Pas-Nas.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Lo ferrer de tall.*
6. CONVERSA.—*Marquesa.*
7. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Hortensia.*
8. GEROGLÍFICH.—*Dos vins fan quaranta.*

XARADAS.

I.

—¿Ahont va Sra. Pona
ab un *hu-tres* tan bonich?
—Cansada en excés estich
de rodar mitj Barcelona.

—Pues ¿y aixó?

—¿Li sembla poch?

Me va encarregar l' Ambrós
que li comprés un *hu-dos*
y no sè trobarlo en lloch.

—Vaig á guiarla á una *total*
que la servirán molt bè;
prengui 'l punt que li daré
y sortirà de aquest mal

Quart-hu sota del Orient
al café fa cantonada,
trobará una portalada,
se fica á dins y...

—Corrent.

J. F. M. DE PETITS.

II.

Prima es igual que *tercera*;
quarta-inversa igual á *dos*;
y *tres-dos-primera-quarta*
formá un nom igual á *Tot*.

F. ANET.

MUDANSA.

Venint avuy del *total*
lo noy gran de ca'n Ribot
ha trobat un petit *tot*
plé de monjetas y sal.

SERAPÍ GUITARRA.

TRENCA-CLOSCAS

RITA PEL.

CALDAS.

Formar ab aquestas lletres lo nom de dos poltichs
espanyols.

GERONI DE LA BORDETA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' un regne.
- 4 2 3 4 2 8 7.—Aucell.
- 7 3 4 5 3 2.—Nom d' home.
- 6 2 5 8 7.—Celebritat musical.
- 1 5 3 7.—Nom de dona.
- 1 7 5.—Nom d' un entarugador.
- 5 2.—Diptongo.
- 7.—Vocal.

TUTURULLS.

EN L' HORXATERIA VALENCIANA DE LA EXPOSICIO

LO PRIMER «CHÉ».

Es...[vaja, no 'ls ho vull dir,
perque no soch boca-moll;
pero ¿á qué va que 'l coneixen?
Ja'm' hi jugaria... 'l coll.

ANAGRAMA.

—¿Tens un *tot* que l' encendré?
—*Tot*; pero... no te 'l daré.

ANGEL DE LA GUARDA.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Se-
gona: un peix.—Tercera: ciutat estrangera.—Quarta:
idem, idem.—Quinta: sinónim de beyato.—Sexta: cada
día 'n fa.—Séptima: vocal.

SUTERO FUROR Y C.^a

GEROGLÍFICH.

C. C.

I M S

l

A

P Z

M. DE VACA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.